

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref
16/6703-

Dato
31.10.2016

Invitasjon til deltakelse - eksternt oppdrag

Oppdragsforespørsel: Om livssynsavgift

Ny lovgiving for Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn.

1. Innledning

KUD henvender seg med dette til tre ulike konsulentselskap med forespørsel om å innlevere tilbud på oppdraget beskrevet nedenfor.

Fristen for innsending av tilbud er **9. november 2016 kl. 12.00**.

Oppdraget vil bli honorert på timebasis etter oppgitt timepris begrenset oppad til en totalsum på **kr 490 000, eksklusive mva.**

Oppdraget skal være avsluttet senest **15. januar 2017**.

Oppdragsgivers kontaktperson er
avdelingsdirektør Ellen Ur
Epostadresse: elur@kud.dep.no

Eventuelle spørsmål skal rettes til kontaktpersonen per e-post eller telefon. Det skal ikke være kommunikasjon med andre personer hos oppdragsgiver enn nevnte kontaktperson utenom avtalte møter.

2. Bakgrunn for oppdraget

For Den norske kirke gjelder lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven). For trossamfunn utenom Den norske kirke gjelder lov 13. juni 1969 nr. 25 om trdomssamfunn og ymist anna. For livssynssamfunn gjelder lov 12. juni 1981 nr. 63 om tilskott til livssynssamfunn.

For å oppnå større grad av helhet og sammenheng i lovgivningen for Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn, ønsker regjeringen at det utarbeides forslag til en modernisert og felles lovgivning for alle tros- og livssynssamfunn. Det er en målsetning at lovreguleringen av Den norske kirke ses i sammenheng og avstemmes med lovreguleringen av andre tros- og livssynssamfunn. For Den norske kirke bør lovbestemmelsene være av rammekarakter.

Finansieringsordningene for tros- og livssynssamfunn er sentrale utredningstemaer i arbeidet med ny lovgivning. Vi viser i denne sammenheng til Stortingets anmodningsvedtak nr. 237 av 11. desember 2015, som ble vedtatt under Stortingets behandling av Innst. 111 L (2015–2016). Vedtaket lyder:

"Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til nytt finansieringssystem for tros- og livssynssamfunn, sett i lys av endringer i Den norske kirke og prinsippet om likebehandling."

Kulturdepartementet vil følge opp vedtaket under arbeidet med ny lovgivning.

Det rettslige grunnlaget for dagens offentlige finansiering av Den norske kirke og for de offentlige tilskuddsordningene til andre tros- og livssynssamfunn, følger av Grunnloven § 16 og de lover som er nevnt ovenfor. Tilskuddsordningene for tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke er dessuten regulert i forskrifter, jf. forskrift 19. april 2005 nr. 345 og forskrift 1. desember 1988 nr. 996. En sammenfattende redegjørelse om tilskuddsordningene til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke er bl.a. gitt i Prop. 9 L (2016–2017) *Endringer i lov om trdomssamfunn og ymist anna og i lov om tilskott til livssynssamfunn*, kapittel 2. Vi viser ellers til Kulturdepartementets budsjettproposisjon for 2017, se Prop. 1 S (2016–2017) *Kulturdepartementet* og omtalen under programkategori 08.40 *Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn*.

I forbindelse med Kulturdepartementets arbeid med ny lovgivning og nye finansieringsordninger for tros- og livssynssamfunn, er det aktuelt å utrede – som én av flere finansieringsordninger – en finansieringsløsning der den offentlige støtteordningen til tros- og livssynssamfunn finansieres gjennom en livssynsavgift. Dette er en løsning som flere utvalg tidligere har sett på, og som blant annet finnes på Island og i Italia. Utvalget som la fram NOU 2006:2 *Staten og Den norske kirke*, innhentet eksterne vurderinger av en slik avgift. Disse rapportene er offentlig tilgjengelige.

En ordning med livssynsavgift reiser spørsmål som departementet ønsker belyst gjennom et eksternt utredningsarbeid.

3. Utredningen

Departementet ønsker å utrede konsekvenser av å ilegge alle skattebetalende innbyggere en livssynsavgift. Livssynsavgiften skal i utgangspunktet komme i stedet for dagens offentlige bevilgninger til tros- og livssynssamfunn og vil være en avgift som alle skattebetalende innbyggere skal betale, uavhengig av medlemskap i et tros- eller livssynssamfunn. Det offentlige skal forestå innkrevingen som en del av den alminnelige skatteinnkrevingen. Inntektene fra livssynsavgiften fordeles i henhold til hvilket tros- eller livssynssamfunn skatteyderen tilhører. For skatteytere som ikke er medlem av noe tros- eller livssynssamfunn, legger departementet foreløpig til grunn at avgiften kan øremerkes andre kulturformål. En livssynsavgift vil etter dette opplegget være en statlig avgift. Dagens kommunale finansiering av tros- og livssynssamfunn vil da opphøre.

Departementet ønsker at utreder skal

- foreslå tekniske og skattemessige løsninger for en omlegging til en allmenn livssynsavgift
- beskrive og vurdere økonomiske og administrative konsekvenser av de foreslåtte løsningene, herunder kostnader knyttet til innkreving og refordeling av avgiften
- vurdere løsningene opp mot personvern hensyn.

I det følgende spesifiseres oppdraget ytterligere.

Utforming av avgiften

Fast kronebeløp eller prosent av inntekt?

Utreder bes vurdere hvilke hensyn som tilsier at avgiften bør utformes som et fast kronebeløp, jf. for eksempel kringkastingsavgiften, og hvilke hensyn som tilsier at den bør utformes som en prosent av skattbar inntekt.

Omleggingen til en livssynsavgift bør i minst mulig grad påvirke enkeltpersoners skattebelastning. Utreder bes vurdere de to alternative utformingene av avgiften opp mot dette og gi konkrete forslag til hvordan dette hensynet best kan ivaretas. Utreder står fritt til også å vurdere andre måter å utforme avgiften på.

I utredningsarbeidet skal det legges til grunn at nivået på den samlede avgiften første år settes tilnærmet lik det offentliges samlede utgifter til tros- og livssynssamfunn i dag, dvs. om lag 6 mrd. kroner. Utreder bør synliggjøre hvilke konsekvenser forslagene vil ha for en ev. refordeling mellom tros- og livssynssamfunnene, jf. også punktet om konsekvenser av avgiften.

Innberetningen av medlemskap til skattemyndighetene

Utreder bes vurdere hvordan innberetningen av medlemskap i et tros- og livssynssamfunn til skattemyndighetene bør foregå. Nedenfor er det skissert to alternativer, men utreder er ikke bundet av disse og står fritt til å foreslå andre løsninger.

A.

Tros- og livssynssamfunnene sender inn medlemslister med fødselsnummer og D-nummer for sine medlemmer til skattemyndighetene. Listene kontrolleres mot folkeregisteret og danner utgangspunktet for forhåndsutfyllingen av selvangivelsene.

Innen en frist fastsatt av skattemyndighetene skal tros- og livssynssamfunn som er berettiget tilskudd gjennom livssynsavgiften, fremlegge liste med medlemmenes fødselsnummer og D-nummer. Listene kontrolleres mot folkeregisteret. I den forhåndsutfylte selvangivelsen som tilsendes skattebetalerne, fremkommer det hvilket tros- eller livssynssamfunn skattebetaleren er medlem av, og som livssynsavgiften skal gå til.

B.

Den enkelte skattebetaler fyller selv hvert år inn i selvangivelsen hvilket tros- eller livssynssamfunn han eller hun er medlem av.

Fjorårets innberetning om medlemskap fremkommer i den forhåndsutfylte selvangivelsen, med adgang til å rette denne hvis skatteyteren i mellomtiden har skiftet medlemskap eller opplysningene av ulike grunner skulle være feil. Vedlagt til den forhåndsutfylte selvangivelsen kan følge en liste med tilskuddsberettigede tros- og livssynssamfunn, og som skatteyteren i tilfelle kan krysse av sitt medlemskap i.

Spørsmål/utfordringer som utreder bør se nærmere på:

- Skal skattebetalere som mener at opplysningene om medlemskap er feil, selv kunne rette i selvangivelsen? Dette kan for eksempel innebære at skattebetaleren gis anledning til å melde tilbake at hun ikke er medlem i det samfunnet som den forhåndsutfylte selvangivelsen angir, hvilket samfunn hun eventuelt er medlem i, eller at hun ikke er medlem i noe samfunn. Dette vil reise spørsmål om tros- og livssynssamfunn skal få vite hvem som har rettet selvangivelsen og opplysning om at medlemskapet ikke gjelder.
- Skal skattebetalere kunne melde seg ut av tros- og livssynssamfunn via selvangivelsen? I så fall må det gå en melding videre til samfunnene, som kan utløse personvernutfordringer og spørsmål om eventuell forhåndsgodkjenning fra den det gjelder.
- Skal innberetningen kontrolleres på annet vis, for eksempel ved en kontroll mot medlemslister som samfunnene fremlegger?

Dobbeltmedlemskap:

Innenfor dagens regelverk er det ikke mulig for to samfunn å kreve tilskudd for samme medlem (såkalt dobbeltmedlemskap). Dette vil også måtte gjelde ved en livssynsavgift. Hvordan fordelingen av tilskuddet til eventuelle dobbeltmedlemmer løses, er nærmere beskrevet i NOU 2013:1 s. 381ff.

Utreder bes vurdere hvordan man praktisk kan løse at flere tros- eller livssynssamfunn har innberettet medlemskap på samme person. Utreder kan også i denne sammenheng vurdere om skattebetaleren i forbindelse med innsending av selvangivelsen kan avgjøre hvilket samfunn som skal få avgiften.

Særlig om personvern

Selvangivelsen kan tjene som dokumentasjon ved for eksempel søknad om boliglån. Personvern hensyn kan tale imot at det i selvangivelsen fremgår hvilket tros- eller livssynssamfunn man er medlem av. Utreder bes se nærmere på dette og komme med forslag til løsninger som ivaretar personvern hensyn.

I personopplysningslovgivningen er det et hovedprinsipp at personopplysninger skal slettes når det ikke lenger er bruk for dem. Utreder bes også vurdere følgende:

- Hva betyr dette for en ordning med innberetning om medlemskap i selvangivelsen?
- Personer vil sannsynligvis ikke ønske å oppgi i selvangivelsen hvilket samfunn de er medlem i, dersom det hos skattemyndighetene etableres en form for et register over skattebetalernes medlemskap i tros- og livssynssamfunn. Er det mulig å lage en løsning med slettingsprosedyrer som ivaretar disse?

Konsekvenser av avgiften

De økonomiske og administrative konsekvensene av de foreslåtte løsningene skal utredes så langt det er mulig, og må i alle fall synliggjøre

- hvilke konsekvenser de foreslåtte løsningene får for tros- og livssynssamfunnenes økonomi
- hvilke konsekvenser de foreslåtte løsningene har for den enkeltes privatøkonomi (skattebelastning)
- de administrative og økonomiske konsekvensene for det offentlige

4. Løsningsforslag

Leveransens løsningsforslag må som et minimum svare på hovedpunktene i beskrivelsen ovenfor. Hvilken tilnærming til de skisserte problemstillingene som utreder vil velge, metodikk for datainnhenting, plan for involvering av instanser underveis og skisse til disposisjon for sluttrapport bør foreligge i tilbudet.

Departementet går ut fra at utreder har kontakt med Skattedirektoratet (som både skatte- og folkeregistermyndighet) og andre aktuelle instanser for å avklare problemstillinger og løsninger.

Utreder må kunne vurdere, beskrive og begrunne de valg av løsninger som presenteres. Utreder kan gi anbefalinger til valg mellom ulike alternativ.

5. Sluttrapport

Resultatet av gjennomgangen skal dokumenteres i form av en skriftlig rapport, som vil gjøres offentlig tilgjengelig etter nærmere bestemmelse av departementet. Rapporten skal også overleveres elektronisk, sammen med relevant underlagsmateriale.

Departementet antar det er hensiktsmessig å bli orientert om utredningsarbeidet gjennom møter underveis i prosjektperioden.

6. Framdriftsplan

Nedenfor framgår hvilken framdriftsplan for anskaffelsen departementet har lagt til grunn.

Planlagte datoer

31. okt. 2016

9. nov. kl. 1200

14. nov. 2016

15. nov. 2016

15. des. 2016

15. januar 2017

Aktivitet

Invitasjon sendt tilbydere

Tilbudsfrist

Tilbudsevaluering og valg av tilbud

Kontraktsinngåelse

Underveismøte

Utredningsrapporten leveres

Oppdraget skal starte raskt etter signering av kontrakten og det vil bli avholdt et oppstartsmøte umiddelbart etter kontraktsignering.

Det forventes ikke rapportering underveis, ut over det som framkommer i underveismøte(r).

7. Anskaffelsesprosedyre

Anskaffelsen gjennomføres iht. lov om offentlige anskaffelser og forskrift om offentlige anskaffelser del I, jf. § 2-1 (1).

8. Innlevering av tilbud

Tilbudet må være mottatt i departementet **9. november kl. 1200**. Tilbudet skal være underskrevet. Tilbudet sendes i skannet versjon på e-post til postmottak@kud.dep.no med kopi til elur@kud.dep.no . Eposten merkes med saksnr. 16/6703.

9. Valg av tilbud

Departementet vil velge det mest fordelaktige tilbudet basert på kriteriene *tilbudets kvalitet* (40 pst.), *gjennomføringsevne for oppdraget* (40 pst.) og *prisen* (20 pst.).

Kvalitet

Vi ber om at kompetansen for den/de som skal utføre oppdraget, beskrives, dokumentert med CV og informasjon om eventuell erfaring fra tidligere utredninger eller liknende som kan være relevant for oppdraget. I kvalitetsvurderingen inngår også en vurdering av hvordan tilbyder planlegger å løse oppdraget, jf. pkt. 4 over.

Gjennomføringsevne

Utredningen må være ferdigstilt innen 15. januar 2017.

Pris

Departementet har satt av **inntil kr 490 000 ekskl. mva** for oppdraget. Tilbudet må opplyse om øvre økonomiske ramme (ekskl. mva) for oppdraget, samt timepris for den/de som skal utføre arbeidet, jf. foran.

10. Vedståelsesfrist

Tilbudet skal være bindende 10 dager etter tilbudsfristens utløp.

11. Kontrakt

KUD planlegger å legge vedlagte avtale for konsulentoppdrag til grunn for oppdraget.

Med hilsen

Steinar Lien (e.f.)
fung. ekspedisjonssjef

Ellen Ur
avdelingsdirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskreven signatur.

Vedlegg: avtale for konsulentoppdrag for Kulturdepartementet

Adresseliste

BDO

EY Norge

Rambøll Management
Consulting

Morten Thuve

Morten Thuve

Roksvaag